

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA NA LATA
2026-2029 Z PERSPEKTYWĄ DO 2035 ROKU
DLA GMINY ISTEbNA

22 MAJ 2026

ZAMAWIAJĄCY:

Gmina Istebna
Istebna 1000
43-470 Istebna

WYKONAWCA:

Envico Solutions
ul. 11 Listopada 47/14
07-200 Wyszaków
Tel: +48 517 621 901
E-mail: samorzady@envico.com.pl
www.envico.com.pl

AUTOR OPRACOWANIA:

Mgr inż. Mateusz Puścian

Mateusz Puścian
.....

Mgr. inż. Krystian Rachubka

Krystian Rachubka
.....

Mgr inż. Wioletta Kucharczyk

Kucharczyk Wioletta

SPIS TREŚCI

1.	Wstęp	7
2.	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	7
3.	Podstawa opracowania	9
4.	Zakres opracowania	9
5.	Zawartość i główne cele Programu ochrony środowiska oraz jego powiązania z innymi dokumentami	10
6.	Metody zastosowane przy sporządzaniu Prognozy oddziaływania na środowisko.....	13
7.	Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania	14
8.	Informacja o przewidywanym oddziaływaniu transgranicznym.....	15
9.	Stan środowiska obszaru objętego Programem ochrony środowiska	15
9.1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	15
9.2.	Gospodarowanie wodami.....	15
9.3.	Gleby	16
9.4.	Zasoby geologiczne	16
9.5.	Zasoby przyrodnicze	16
9.6.	Gospodarka wodno-ściekowa.....	17
9.7.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	17
9.8.	Zagrożenia hałasem	18
9.9.	Pola elektromagnetyczne	18
9.10.	Zagrożenia poważnymi awariami	18
10.	Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. <i>o ochronie przyrody</i>	19
11.	Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe,	

stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko 19

12. Podsumowanie analizy potencjalnego oddziaływania środowisko zadań ujętych w Programie ochrony środowiska..... 32

12.1. Obszary Natura 2000 32

12.2. Formy ochrony przyrody (bez Natury 2000) w tym korytarze ekologiczne 32

12.3. Różnorodność biologiczna 33

12.4. Ludzie 33

12.5. Zwierzęta 34

12.6. Rośliny..... 34

12.7. Woda..... 34

12.8. Powietrze 35

12.9. Powierzchnia ziemi 36

12.10. Krajobraz 36

12.11. Klimat..... 36

12.12. Zasoby naturalne 36

12.13. Zabytki..... 36

12.14. Dobra materialne..... 37

13. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w Programie ochrony środowiska oraz rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu 37

1. WSTĘP

Przedmiotem niniejszej *Prognozy oddziaływania na środowisko* jest *Program Ochrony Środowiska na lata 2026-2029 z perspektywą do 2035 roku dla Gminy Istebna*. Obowiązek opracowania *Prognozy oddziaływania na środowisko* wynika z faktu, iż *Program ochrony środowiska* przewiduje do realizacji zadania, które zaliczane są do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. poz. 1839 z późn.zm.).

2. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejsza *Prognoza oddziaływania na środowisko* została opracowana na podstawie art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października z 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn.zm.).

Zakres *Prognozy oddziaływania na środowisko* wynika z art. 51 ust. 2 ww. ustawy i został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach oraz Śląskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym.

Dokumentem bazowym, na podstawie którego sporządzona została *Prognoza oddziaływania na środowisko* jest *Program Ochrony Środowiska na lata 2026-2029 z perspektywą do 2035 roku dla Gminy Istebna*. Dokument swym zakresem obejmuje szeroko rozumianą problematykę ochrony środowiska na terenie Gminy Istebna. Opisuje stan środowiska oraz presje, jakim podlegają poszczególne komponenty środowiska (obszary interwencji). Jest również dokumentem strategicznym, w którym wyznaczono cele (poprawa jakości powietrza, rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie gminy), które wynikają m.in. z następujących dokumentów:

- Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030,
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności,
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),

- Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej,
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku,
- Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030,
- Polityka energetyczna Polski do 2040 roku,
- Program Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego,
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032.

Monitoring skutków realizacji Programu ochrony środowiska będzie prowadzony w oparciu o wskaźniki obrazujące zmianę stanu środowiska na terenie Gminy Istebna oraz dane dotyczące stanu realizacji zadań ujętych w Programie ochrony środowiska. Co 2 lata sporządzane będą Raporty z wykonania Programu ochrony środowiska, które zostaną przedstawione Radzie Gminy Istebna, a następnie przekazane Zarządowi Powiatu Cieszyńskiego.

W obu dokumentach dokonano charakterystyki i oceny stanu środowiska na terenie Gminy Istebna. Dzięki temu zdefiniowano główne problemy i zagrożenia jakim podlegają poszczególne komponenty środowiska (obszary interwencji).

W ramach realizacji wyznaczonych w dokumencie celów zaplanowano szereg zadań takich jak:

- poprawa efektywności energetycznej obiektów na terenie gminy poprzez termomodernizację,
- rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na terenie gminy,
- usprawnienie gminnego systemu zbierania odpadów,
- minimalizacja negatywnych skutków oddziaływania ruchu drogowego na terenie gminy.

Przeprowadzona w *Prognozie oddziaływania na środowisko* analiza zadań ujętych w *Programie ochrony środowiska* pod kątem możliwości ich oddziaływania na środowisko wykazała, iż oddziaływania negatywne mogą wystąpić jedynie na etapie realizacji zadań (co będzie następstwem m.in. użycia sprzętu budowlanego, transportu materiałów budowlanych) oraz będą mieć charakter lokalny, krótkotrwały i odwracalny. Nie przewiduje się wystąpienia oddziaływań skumulowanych oraz oddziaływań o zasięgu transgranicznym.

Ocena skutków realizacji *Programu ochrony środowiska* będzie prowadzona w oparciu o zmiany wartości wskaźników, takich jak m.in.: liczba wymienionych urządzeń, długość zbudowanej sieci przesyłowej czy ilość usuniętych niebezpiecznych odpadów z terenu gminy.

Wszystkie zadania wyznaczone do realizacji w ramach *Programu ochrony środowiska* mają na celu ochronę środowiska i ograniczenie wprowadzania zanieczyszczeń do środowiska. Zgodne są również z zasadą zrównoważonego rozwoju. Efektem tych działań będzie również pozytywny wpływ na zdrowie człowieka. Brak realizacji zapisów *Programu* spowoduje pogarszanie się stanu wszystkich komponentów środowiska.

3. PODSTAWA OPRACOWANIA

Podstawą prawną wykonania *Prognozy oddziaływania na środowisko* jest art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października z 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn.zm.).

4. ZAKRES OPRACOWANIA

Zakres *Prognozy oddziaływania na środowisko* wynika z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października z 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn.zm.) oraz został uzgodniony z:

- Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 14 kwietnia 2026 r. (znak pisma: WOOS.411.75.2026.AB),
- Śląskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym z dnia 21 kwietnia 2026 r. (znak pisma: NS-NZ.9022.22.4.2026).

5. ZAWARTOŚĆ I GŁÓWNE CELE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA ORAZ JEGO POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Celami realizacji Programu ochrony środowiska jest poprawa stanu i ochrona środowiska, przy jednoczesnym zapewnieniu rozwoju społeczno-gospodarczego, w szczególności:

- poprawa jakości powietrza,
- poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- poprawa klimatu akustycznego poprzez zachowanie obowiązujących poziomów.

Dokument ten spójny jest z celami oraz kierunkami interwencji ujętych m. in. w następujących dokumentach strategicznych:

1. Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030

KPEiK przedstawia założenia i cele oraz polityki i działania na rzecz realizacji 5 wymiarów unii energetycznej tj.: bezpieczeństwa energetycznego, wewnętrznego rynku energii, efektywności energetycznej, obniżenia emisyjności, badań naukowych, innowacji i konkurencyjności.

Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030 wyznacza następujące cele klimatyczno-energetyczne na 2030 r.:

- a) 7% redukcji emisji gazów cieplarnianych w sektorach nieobjętych systemem ETS w porównaniu do poziomu w roku 2005,
- b) 21-23% udziału OZE w finalnym zużyciu energii brutto (cel 23% będzie możliwy do osiągnięcia w sytuacji przyznania Polsce dodatkowych środków unijnych, w tym przeznaczonych na sprawiedliwą transformację), uwzględniając:
 - 14% udziału OZE w transporcie,
 - roczny wzrost udziału OZE w ciepłownictwie i chłodnictwie o 1,1 pkt. proc. średniorocznie,
- c) wzrost efektywności energetycznej o 23% w porównaniu z prognozami PRIMES2007,
- d) redukcję do 56-60% udziału węgla w produkcji energii elektrycznej.

2. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności:

- a) Cel 7 – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska.

3. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.):
 - a) Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony,
 - b) Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii – Transport,
 - c) Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii – Energia,
 - d) Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii – Środowisko.
4. Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej:
 - a) Cel szczegółowy: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego (I),
 - b) Cel szczegółowy: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska (II),
 - c) Cel szczegółowy: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych (III),
 - d) Cel szczegółowy: Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa (IV),
 - e) Cel szczegółowy: Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska (V).
5. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku:
 - a) Kierunek interwencji 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności,
 - b) Kierunek interwencji 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko.
6. Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030:
 - a) Cel szczegółowy II. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska.
7. Polityka energetyczna Polski do 2040 roku:
 - a) Rozwój odnawialnych źródeł energii.
8. Program Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego:
 - a) Obszar interwencji: ochrona klimatu i jakości powietrza:
cel: poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu.
 - b) Obszar interwencji: zagrożenie hałasem:
cel: poprawa i utrzymanie dobrego stanu akustycznego środowiska.

c) Obszar interwencji: pola elektromagnetyczne:

cel: Utrzymanie wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego na dotychczasowych poziomach nieprzekraczających wartości dopuszczalnych.

d) Obszar interwencji: gospodarowanie wodami:

cele: poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych. Zwiększenie odporności gospodarki wodnej województwa na zmiany klimatu.

e) Obszar interwencji: gospodarka wodno-ściekowa:

cel: prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej.

f) Obszar interwencji: zasoby geologiczne:

cel: zrównoważona gospodarka zasobami geologicznymi.

g) Obszar interwencji: gleby:

cel: racjonalna gospodarka zasobami glebowymi oraz przekształcenie terenów przemysłowych i zdegradowanych województwa śląskiego zgodnie z wymaganiami ekologicznymi oraz uwarunkowaniami społecznoekonomicznymi.

h) Obszar interwencji: gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów:

cel: rozwój systemu zgodnego z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, w której priorytetem jest zapobieganie powstawania odpadów, a także wdrażanie i udoskonalanie modelu gospodarowania odpadami komunalnymi opartego głównie na ich selektywnym zbieraniu.

i) Obszar interwencji: zasoby przyrodnicze:

cele: ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej.

j) Obszar interwencji: zagrożenie poważnymi awariami:

cel: ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków.

9. Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032:

a) Obszar interwencji: ochrona klimatu i jakości powietrza:

cele: znacząca poprawa jakości powietrza na obszarze powiatu cieszyńskiego związana z realizacją kierunków działań naprawczych. Realizacja racjonalnej gospodarki energetycznej łączącej efektywność energetyczną z nowoczesnym i technologiami.

- b) Obszar interwencji: zagrożenia hałasem:
cel: poprawa i utrzymanie dobrego stanu akustycznego środowiska.
- c) Obszar interwencji: pola elektromagnetyczne:
cel: utrzymanie wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego na dotychczasowych, niskich poziomach.
- d) Obszar interwencji: gospodarowanie wodami:
cel: poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych.
- e) Obszar interwencji: gospodarka wodno-ściekowa:
cel: prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej.
- f) Obszar interwencji: zasoby geologiczne:
cel: racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami ze złóż.
- g) Obszar interwencji: gleby.
cele: ochrona i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi. Przekształcanie terenów przemysłowych i zdegradowanych powiatu cieszyńskiego.
- h) Obszar interwencji: gospodarka odpadami i zapobieganie powstania odpadów:
cele: racjonalna gospodarka odpadami. Gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne.
- i) Obszar interwencji: zasoby przyrodnicze:
cel: zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu.
- j) Obszar interwencji: zagrożenie poważnymi awariami:
cele: przeciwdziałanie awariom instalacji przemysłowych. Minimalizacja skutków awarii dla ludzi i środowiska.

6. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dokonano równoległe z opracowaniem *Programu ochrony środowiska. Prognozę oddziaływania na środowisko* wykonano również w oparciu o zapisy ustawy z dnia 3 października z 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie*

środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn.zm.).

Analizy oddziaływań na środowisko przewidzianych do realizacji zadań dokonano opierając się o dane literaturowe oraz ustalenia własne. Wyniki tej analizy zestawiono z lokalnymi uwarunkowaniami środowiskowymi, a następnie podsumowano wszystko w tabeli, zawierającej uzasadnienie przewidywanego oddziaływania planowanych przedsięwzięć na środowisko.

7. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Aby realizacja zadań zawartych w *Programie ochrony środowiska* przebiegała zgodnie z założonym harmonogramem, niezbędne jest prowadzenie monitoringu oraz ewaluacji ich wykonania.

Celem monitoringu jest ocena realizacji wskazanych w *Programie ochrony środowiska* zadań, w tym:

- określenie stopnia realizacji przyjętych celów,
- ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- analizę przyczyn rozbieżności.

Monitoring skutków realizacji zadań będzie prowadzony w oparciu o wskaźniki obrazujące zmianę stanu środowiska na terenie Gminy Istebna (tabela 18 w rozdziale 6 *Programu ochrony środowiska*) oraz dane dotyczące stanu realizacji zadań ujętych w *Programie ochrony środowiska*. Jeżeli w wyniku analizy okaże się, że istnieją rozbieżności pomiędzy stopniem realizacji *Programu ochrony środowiska*, a jego założeniami, zostaną podjęte czynności mające na celu wyjaśnienie przyczyn rozbieżności oraz określenie działań korygujących.

Organ wykonawczy Gminy Istebna zobowiązany jest co 2 lata sporządzić raport z wykonania *Programu ochrony środowiska* – wynika to z art. 18 ust 2 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 647). Raporty te zostaną przedstawione Radzie Gminy Istebna, a następnie przekazane Zarządowi Powiatu Cieszyńskiego.

8. INFORMACJA O PRZEWIDYWANYM ODDZIAŁYWANIU TRANSGRANICZNYM

Program ochrony środowiska nie przewiduje realizacji zadań, które miałyby oddziaływanie transgraniczne.

9. STAN ŚRODOWISKA OBSZARU OBJĘTEGO PROGRAMEM OCHRONY ŚRODOWISKA

9.1. OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA

W 2026 roku GIOŚ dla województwa śląskiego przeprowadził roczną ocenę jakości powietrza atmosferycznego dotyczącą roku 2025. Dla strefy śląskiej, w której położona jest Gmina Istebna, występują obszary przekroczenia dla benzo(a)pirenu B(a)P oraz pyłów zawieszonych (PM₁₀ i PM_{2,5}). Na obszarze Gminy Istebna wpływ na stan powietrza atmosferycznego ma: emisja powierzchniowa pochodząca ze spalania paliw na cele energetyczne (głównym problem w tym przypadku są piece pozaklasowe), emisja liniowa (głównie drogi wojewódzkie), ukształtowanie terenu gminy oraz charakter przemysłowy województwa śląskiego. Największe zanieczyszczenie ma miejsce podczas sezonu grzewczego (źródła emisji, którymi często są piece pozaklasowe opierają się o paliwa stałe). Wpływ ruchu drogowego (emisja liniowa) na zanieczyszczenie powietrza jest mniejszy niż instalacji grzewczych, jednak jest równomiernie nasilony podczas całego roku kalendarzowego, zwłaszcza na obszarach położonych wzdłuż głównych dróg przebiegających przez gminę. Gmina Istebna dąży do realizacji inwestycji służących poprawie jakości powietrza, m.in. poprzez termomodernizację budynków.

9.2. GOSPODAROWANIE WODAMI

Gmina Istebna leży w granicach 5 zlewni Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP), którymi są:

- RW2000042111353 Wiśla od źródeł do Dobki wraz z Dobką,
- RW20000421327999 Soła od Wody Ujsolskiej do zb. Tresna,
- RW120004824223 Czadeczka,
- RW600004114139 Olza od źródeł do granicy,
- RW200004213219 Soła do Wody Ujsolskiej.

Obszar gminy położony jest w całości w Jednolitej Części Wód Podziemnych nr 158, 162, 170 i 171. Na obszarze gminy ryzyko powodziowe jest wysokie, powódzie w przeszłości na terenie gminy powodowały znaczące szkody materialne. Na terenie gminy Istebna występuje umiarkowanie zagrożenie suszą. Powyższe zjawiska ukierunkowują, iż niezbędnie należy podjąć działania w sprawie opracowania dokumentacji związanej z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym rzeki Olzy), które pozwolą zarówno przeciwdziałać powodzi jak i zapobiegać skutkom suszy.

9.3. GLEBY

Gmina Istebna cechuje się niskim stopniem uprzemysłowienia i urbanizacji. Na terenie gminy występuje zróżnicowanie rodzajów gatunków gleb. W klasach bonitacyjnych przeważają gleby o słabej bonitacji. Z racji na ukształtowanie terenu, głównym typem użytkowania gruntów są łąki trwałe. Wzdłuż dróg, jednostkowo i na niewielkich powierzchniowo obszarach mogą znajdować się gleby zanieczyszczone głównie metalami ciężkimi. Przyczyną tych zanieczyszczeń są pojazdy samochodowe, dlatego należy ograniczyć przydatność na cele rolnicze i leśne gruntów przylegających do dróg w odległości minimum 50 m. Istotnym zagrożeniem dla powierzchni ziemi na terenie gminy są ruchy masowe – zewidencjonowano tu 172 osuwiska o łącznej powierzchni 335,35 ha, z czego część stanowią osuwiska aktywne i okresowo aktywne, co należy uwzględnić w planowaniu przestrzennym i lokalizacji zabudowy. Jednocześnie na terenie Gminy Istebna nie występują tereny zdegradowane ani zdewastowane wymagające przeprowadzenia rekultywacji, co świadczy o dobrym stanie powierzchni ziemi na obszarze gminy.

9.4. ZASOBY GEOLOGICZNE

Na terenie Gminy Istebna znajduje się 1 udokumentowane złoża kopalin – złoża Koczy Zamek (udokumentowane w 1985 roku) – złoża piaskowca.

9.5. ZASOBY PRZYRODNICZE

Lasy stanowią siedlisko dla większości dzikich gatunków roślin i zwierząt. Pełnią więc nie tylko istotną funkcję ekologiczną, ale także gospodarczą i społeczną. Lesistość Gminy Istebna wynosi ponad 54,7% co jest wartością poniżej przeciętnej w skali kraju. Istotnym zadaniem

dla właścicieli nieruchomości gruntowych powinno być zalesianie ziem nieużytkowanych lub użytkowanych w nieefektywny sposób. Na obszarze gminy znajdują się formy ochrony przyrody – obszar Natura 2000, park krajobrazowy, rezerwat przyrody i pomniki przyrody. Należy uznać, że zróżnicowane zasoby przyrodnicze Gminy Istebna są dobrze chronione, a dodatkowo zwiększają atrakcyjność turystyczną regionu. Głównym celem ochrony przyrody jest utrzymanie stabilności ekosystemów i procesów ekologicznych oraz zachowanie różnorodności biologicznej.

9.6. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

Sieć wodociągowa na terenie Gminy Istebna w 2024 roku wynosiła 84,3 km i korzystało z niej ok. 46,5% ogółu ludności. Infrastruktura wodociągowa na terenie gminy Istebna wymaga dalszej modernizacji. Sieć kanalizacyjna na terenie Gminy Istebna w 2024 roku wynosiła 72,5 km i korzystało z niej ok. 34,1% ogółu ludności. Ocena jednolitych części wód powierzchniowych znajdujących się na terenie Gminy Istebna nie jest zadowalająca. Głównym źródłem zanieczyszczeń wód są czynniki antropogeniczne wiążące się przede wszystkim z niewłaściwym prowadzeniem działalności gospodarczo-bytowej oraz wciąż niedostateczne uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej. Nieoczyszczone ścieki odprowadzane są często do nieszczelnych szamb, stanowiąc poważne źródło zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych. Dużym problemem są także zanieczyszczenia pochodzące z rolnictwa, takie jak zanieczyszczenia z użytków rolnych. Są to przede wszystkim związki azotu i fosforu, pestycydy oraz substancje ropopochodne. Ogólny stan jednolitych części wód podziemnych na terenie gminy oceniono jako dobry, przy czym w jednym z punktów pomiarowych zlokalizowanych w granicach gminy (JCWPd nr 170) odnotowano wody IV klasy jakości (wody niezadawalającej jakości).

9.7. GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW

Gospodarka odpadami w Gminie Istebna funkcjonuje prawidłowo. Obecnie na terenie gminy funkcjonuje punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych. System gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Istebna w 2025 r. był stabilny i funkcjonował prawidłowo. Gmina osiągnęła wszystkie wymagane ustawowo poziomy recyklingu i ograniczenia masy odpadów. Należy oczekiwać, że poprzez wzrost świadomości mieszkańców w kolejnych latach nastąpi jeszcze większy wzrost recyklingu i odzysku odpadów. Z terenu

Gminy Istebna w każdym roku sukcesywnie usuwane są wyroby zawierające azbest. Zgodnie z założeniami programów wyższego szczebla odpad zawierający azbest powinien być całkowicie usunięty do końca 2032 r.

9.8. ZAGROŻENIA HAŁASEM

Monitoring hałasu przeprowadzony na terenie województwa śląskiego wykazał, że hałas komunikacyjny, podobnie jak w poprzednich latach, jest jednym z największych zagrożeń i głównych uciążliwości dla ludności. W Gminie Istebna w szczególności hałas komunikacyjny uciążliwy jest dla mieszkańców, których posesje znajdują się bezpośrednio przy drogach wojewódzkich nr 941 i 943.

Należy jednak pamiętać, iż specyfika Gminy Istebna wskazuje na mniejsze ryzyko zagrożenia hałasem niż ma to miejsce w wybranych do przeprowadzania badań punktach, które położone są przeważnie przy głównych drogach w miastach. Teren gminy stanowi bowiem obszar o charakterze typowo wiejskim. Lokalne źródła hałasu na terenie gminy stanowią także zakłady produkcyjne i usługowe, obiekty użyteczności publicznej oraz sezonowo maszyny rolnicze pracujące na polach.

9.9. POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Promieniowanie elektromagnetyczne jest zanieczyszczeniem, którego oddziaływanie jest niezauważalne gołym okiem, a wpływ na człowieka nie jest dostatecznie rozpoznany. Na terenie Gminy Istebna w ostatnich latach nie był prowadzony pomiar natężenia promieniowania elektromagnetycznego.

9.10. ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI

Na poprzednich latach klęski żywiołowe na terenie Gminy Istebna doprowadziły do znaczących szkód materialnych, czego przykładem są straty z 2024 roku spowodowane przez powódź (ok. 4,6 mln zł) oraz intensywne opady (ok. 775 tys. zł). Na terenie gminy nie funkcjonują zakłady ujęte w rejestrach jako obiekty o dużym lub zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Zagrożenie w tym zakresie ma charakter lokalny lub punktowy – potencjalnym źródłem awarii może być transport drogowy substancji

niebezpiecznych (paliw takich jak LPG, benzyna, olej napędowy) i wycieki powypadkowe, jak również lokalne stacje paliw oraz oczyszczalnie ścieków.

10. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Głównymi problemami ochrony środowiska istotnymi z punktu widzenia realizacji *Programu ochrony środowiska* są:

- niezadowalająca jakość powietrza, szczególnie w sezonie grzewczym,
- niezadowalający stan wód powierzchniowych,
- wysokie zagrożenie związane z procesami osuwiskowymi,
- niski stan zwodociągowania i skanalizowania.

11. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO

Cele i zadania przewidziane do realizacji w *Programie ochrony środowiska* nie wpłyną znacząco na obszary Natura 2000 przebiegające przez teren gminy oraz środowisko (przewiduje się oddziaływanie pozytywne lub neutralne). Analiza oddziaływania zadań przewidzianych w *Programie ochrony środowiska* na obszary Natura 2000 została przedstawiona w poniższej tabeli.

Bardzo ważnym elementem zapobiegającym ewentualnym negatywnym wpływom na cenne przyrodniczo obszary jest ocena oddziaływania na środowisko. Należy pamiętać, że analiza oddziaływań planowanych działań została wykonana z założeniem, że dla zadań inwestycyjnych planowanych w Programie będzie zachowane postępowanie w pełni zgodne

z obowiązującymi przepisami prawa, a więc dla przedsięwzięć, które tego wymagają zostanie przeprowadzona procedura oceny oddziaływania inwestycji na środowisko, która zostanie zakończona decyzją środowiskową.

Tabela 1. Analiza zadań pod kątem możliwości negatywnego oddziaływania na środowisko

Lp.	Rodzaj przedsięwzięcia	Komponent środowiska	Oddziaływanie	Uzasadnienie
1	Termomodernizacja obiektów na terenie gminy	Obszary Natura 2000	Neutralny	Realizacja inwestycji nie wpłynie na obszary natura 2000, możliwe oddziaływania będą miały charakter krótkotrwały. Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na gatunki roślin i zwierząt znajdujące się w cennych przyrodniczo siedliskach na obszarze gminy
		Formy ochrony przyrody (bez Natury 2000) oraz korytarze ekologiczne	Neutralny	Realizacja inwestycji nie wpłynie na formy ochrony przyrody, możliwe oddziaływania będą miały charakter krótkotrwały. Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na gatunki roślin i zwierząt znajdujące się w cennych przyrodniczo siedliskach na obszarze gminy
		Różnorodność biologiczna	Neutralny	Oddziaływanie na środowisko będzie miejscowe i krótkotrwałe, dzięki czemu realizacja przedsięwzięć nie wpłynie negatywnie na różnorodność biologiczną na terenie gminy.
		Ludzie	Pośrednie pozytywne	Prace związane z realizacją zadań będą wymagały wykorzystania sprzętu, który może powodować uciążliwości związane z nadmiernym hałasem. Oddziaływanie to będzie krótkotrwałe i miejscowe. Dzięki przeprowadzonym pracom możliwe będzie zwiększenie wydajności energetycznej modernizowanych budynków, co pozytywnie wpłynie również na ekonomiczne aspekty ich eksploatacji.
		Zwierzęta	Neutralne	Prace prowadzone będą w miarę możliwości poza okresem lęgowym ptaków. Jeśli zachowanie odpowiedniego terminu nie będzie możliwe należy przed rozpoczęciem prac przeprowadzić rozpoznanie, czy w rejonie prowadzenia prac oraz w strefie ich bezpośredniego oddziaływania znajdują się schronieniaienne nietoperzy lub czy gniazdują gatunki ptaków chronionych. Po przeprowadzeniu prac remontowych będzie zapewnione nietoperzom dalsze schronienie w czasie dnia, a ptakom dalsze gniazdowanie w obiektach budowlanych
		Rośliny	Neutralne	Wpływ prac budowlanych na rośliny związany będzie głównie z transportem i tymczasowym składowaniem materiałów budowlanych. Oddziaływanie to będzie krótkotrwałe i miejscowe.
		Woda	Neutralne	Prace budowlane nie będą miały wpływu na stan oraz jakość wód powierzchniowych i podziemnych. Podczas prowadzenia prac nie przewiduje się powstawania wycieków i szkodliwych substancji do wód.
		Powietrze	Pośrednie pozytywne	Prowadzone na terenie gminny działania przyczynią się do poprawy efektywności energetycznej budynków. Dzięki czemu możliwe będzie ograniczenie ilości surowców energetycznych wykorzystywanych do ogrzewania budynków, a co za tym idzie zmniejszy się ilość zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery.
		Powierzchnia ziemi	Neutralne	Powierzchnia ziemi nie zostanie naruszona podczas prac remontowo-budowlanych
		Krajobraz	Neutralne	Działania prowadzone będą na istniejących dotychczas obiektach. Nie zaburzą ładu przestrzennego na terenie gminy.

Lp.	Rodzaj przedsięwzięcia	Komponent środowiska	Oddziaływanie	Uzasadnienie
1	Termomodernizacja obiektów na terenie gminy	Klimat	Pośrednie pozytywne	Poprawa efektywności energetycznej poprzez termomodernizację i remonty budynków wpłynie na ograniczenie emisji m.in. CO ₂ do atmosfery, w konsekwencji przyczyniając się do poprawy składu powietrza.
		Zasoby naturalne	Neutralne	Złoża zasobów naturalnych nie zostaną naruszone podczas prac remontowo-budowlanych.
		Zabytki	Neutralne	W przypadku prowadzenia prac w obiektach zabytkowych przebiegać one będą pod nadzorem konserwatora zabytków.
		Dobra materialne	Neutralne	Realizacja inwestycji przebiegała będzie w sposób niezagrażający dobrom materialnym. Tereny na których będą wykonywane prace remontowe zostaną zabezpieczone.
2	Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na terenie gminy	Obszary Natura 2000	Neutralne	Realizacja inwestycji wykonana będzie zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Budowa sieci kanalizacyjnej i wodociągowej będzie przebiegać wzdłuż istniejących dróg i nie wpłynie na naturalny zasięg i obszary mieszczące się w obrębie siedlisk przyrodniczych.
		Formy ochrony przyrody (bez Natury 2000)		
		Różnorodność biologiczna	Neutralne	Budowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej nie wpłynie znacząco na różnorodność biologiczną. Możliwe jest krótkotrwałe i odwracalne oddziaływanie na różnorodność biologiczną podczas fazy realizacji. Budowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej pozytywnie wpłynie m.in. na jakość wód powierzchniowych i podziemnych, co pośrednio pozytywnie wpłynie na ochronę różnorodności biologicznej, poprzez stworzenie lepszych warunków do rozwoju organizmów.
		Ludzie	Pośrednie pozytywne	Faza realizacji zadań związanych z infrastrukturą wodno-kanalizacyjną może mieć wpływ na pogorszenie klimatu akustycznego czy stanu atmosfery. Oddziaływania te będą krótkotrwałe. Budowa infrastruktury wpłynie na poprawę jakości wód na terenie gminy. Mieszkańcy będą mieli możliwość korzystania z sieci kanalizacyjnej, wodociągowej oraz oczyszczalni ścieków. Dzięki czemu znacznie zmniejszy się ryzyko wystąpienia zanieczyszczenia wody pitnej.
		Zwierzęta	Pośrednie pozytywne	Realizacja zadań poprawi stan wód powierzchniowych i podziemnych na terenie gminy. Dzięki budowie sieci kanalizacyjnej oraz oczyszczalni ścieków ograniczona zostanie ilość ścieków odprowadzanych bezpośrednio do ziemi i wód gruntowych, co znacznie zmniejszy ryzyko epidemiologiczne zwłaszcza zwierząt hodowlanych.
		Rośliny	Pośrednie pozytywne	Oddziaływanie prac związanych z budową infrastruktury będzie mieć charakter krótkotrwały i odwracalny. W celu ograniczenia powierzchni oddziaływania ciężkiego sprzętu na rośliny, dojazd na teren prac budowlanych przebiegał będzie po istniejących drogach. Po zakończeniu prac zmiany w poszyciu roślinnym zostaną odtworzone.

Lp.	Rodzaj przedsięwzięcia	Komponent środowiska	Oddziaływanie	Uzasadnienie
2	Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na terenie gminy	Woda	Pośrednie pozytywne	Realizacja budowy infrastruktury wodno-kanalizacyjnej wpłynie pozytywnie na wody powierzchniowe i podziemne. Rozbudowa sieci kanalizacyjnej oraz oczyszczalni ścieków ograniczy ilość ścieków przedostających się do wód gruntowych i powierzchniowych. Dzięki inwestycjom mieszkańcy gminy Lubasz będą mieć zapewniony dostęp do wody dobrej jakości, przebadanej pod kątem chemicznym oraz mikrobiologicznym.
		Powietrze	Neutralne	Oddziaływanie inwestycji na powietrze będzie krótkotrwałe, związane z pracą sprzętu mechanicznego niezbędnego do realizacji inwestycji. Możliwość wystąpienia przekroczeń dopuszczalnych poziomów tlenków azotu występuje jedynie w przypadku silnie skoncentrowanych w jednym punkcie prac budowlanych.
		Powierzchnia ziemi	Bezpośredni neutralny	Negatywny wpływ rozbudowy sieci kanalizacyjnej, wodociągowej oraz budowy oczyszczalni ścieków związany jest ze zniszczeniem wierzchniej warstwy gleby przez maszyny. Działania te będą miały charakter lokalny i odwracalny. Po zakończeniu prac powierzchnia, która narażona była na działanie szkodliwych czynników zostanie przywrócona do stanu sprzed budowy.
		Krajobraz	Neutralny	Zmiany w kompozycji krajobrazu poprzez wprowadzenie nowych elementów związane będą z procesem budowy infrastruktury. Niekorzystne oddziaływanie na krajobraz obserwowane będzie podczas prac budowlanych.
		Klimat	Neutralny	Oddziaływanie inwestycji na klimat będzie miało charakter lokalny i krótkotrwały.
		Zasoby naturalne	Neutralny	Zasoby naturalne na terenie gminy nie ulegną negatywnym wpływom realizacji inwestycji. Złoża kopalin znajdujących się w gminie położone są w poza obszarem objętym inwestycjami.
		Zabytki	Neutralny	Realizacja inwestycji przebiegała będzie w sposób niezagrażający zabytkom.
		Dobra materialne	Neutralny	Realizacja inwestycji przebiegała będzie w sposób niezagrażający dobrom materialnym. Teren budowy zostanie zabezpieczony.
3	Usprawnienie gminnego systemu selektywnego zbierania odpadów	Obszary Natura 2000	Pośredni pozytywny	Dzięki rozbudowie PSZOK ograniczona zostanie ilość odpadów trafiających do środowiska, stąd można się spodziewać pozytywnego wpływu na obszary chronione, oraz różnorodność biologiczną. Poprawa gospodarki odpadami może przyczynić się do stworzenia warunków sprzyjających zachowaniu cennych gatunków oraz osiedlaniu się nowych niewystępujących dotychczas na analizowanym obszarze gatunków. Realizacja zadania wpłynie na utrzymanie porządku na obszarach chronionych oraz utrzymaniu ich atrakcyjności.
		Formy ochrony przyrody (bez Natury 2000)		
		Różnorodność biologiczna		
		Ludzie	Pośredni pozytywny	Realizacja zadania umożliwi mieszkańcom gminy efektywniejszą, selektywną zbiórkę odpadów oraz ograniczy ilość odpadów trafiających do środowiska. Zadanie będzie miało wpływ na zwiększenie standardów życia mieszkańców gminy m.in. poprzez ograniczenie potencjalnych źródeł chorobotwórczych.

Lp.	Rodzaj przedsięwzięcia	Komponent środowiska	Oddziaływanie	Uzasadnienie
3	Usprawnienie gminnego systemu selektywnego zbierania odpadów	Zwierzęta	Pośredni pozytywny	Poprawa gospodarki odpadami może przyczynić się do stworzenia warunków sprzyjających zachowaniu cennych gatunków flory i fauny oraz osiedlaniu się nowych niewystępujących dotychczas na analizowanym obszarze gatunków.
		Rośliny		
		Woda	Pośredni pozytywny	Poprawa gospodarki odpadami poprzez przygotowanie odpowiednio przystosowanej infrastruktury ograniczy ilość zanieczyszczeń przedostających się do wód powierzchniowych i podziemnych. Ograniczy ilość odcieków dostających się do wód – powstających na skutek nieprawidłowego składowania odpadów.
		Powietrze	Neutralny	Rozbudowa miejsc odpowiednio przystosowanych i przeznaczonych do składowania odpadów przyczynia się do ograniczenia powstawania odorów, będących uciążliwością dla mieszkańców gminy.
		Powierzchnia ziemi	Neutralny	Zadanie będzie miało wpływ na powierzchnię ziemi podczas prac budowlanych – działanie będzie miało charakter krótkotrwały. Odpowiednie przygotowanie powierzchni pod rozbudowę PSZOK ograniczy ilość zanieczyszczeń (odcieków) przedostających się do gleby.
		Krajobraz	Neutralne	Projekt projektu zgodny jest z dokumentami planistycznymi terenu gminy. Negatywne oddziaływanie na krajobraz związane może być z wprowadzaniem do środowiska elementów dysharmonicznych np. maszyny. Oddziaływanie będzie miało charakter krótkotrwały i odwracalny.
		Klimat	Neutralne	Funkcjonowanie PSZOK przyczynia się do odzysku, w tym recyklingu odpadów, wpływając na redukcję zużycia energii i paliw kopalnych, a co za tym idzie ilość emitowanych gazów cieplarnianych.
		Zasoby naturalne	Neutralne	Zadanie nie wpłynie na zasoby naturalne w gminie. Brak korelacji między przedsięwzięciem a komponentem środowiska.
		Zabytki	Neutralne	Realizacja zadania nie będzie miała wpływu na zabytki.
		Dobra materialne	Neutralne	Realizacja inwestycji przebiegała będzie w sposób niezagrożający dobrom materialnym. Tereny, na których będą wykonywane prace remontowe zostanie zabezpieczony.
4	Usuwanie azbestu z terenu gminy	Obszary Natura 2000	Neutralne	Realizacja inwestycji nie wpłynie na obszary Natura 2000. Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na gatunki roślin i zwierząt znajdujące się w cennych przyrodniczo siedliskach na obszarze gminy
		Formy ochrony przyrody (bez Natury 2000)	Neutralne	Realizacja inwestycji nie wpłynie na formy ochrony przyrody. Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na gatunki roślin i zwierząt znajdujące się w cennych przyrodniczo siedliskach na obszarze gminy
		Różnorodność biologiczna	Neutralne	Oddziaływanie na środowisko będzie miejscowe i krótkotrwałe, dzięki czemu realizacja przedsięwzięć nie wpłynie negatywnie na różnorodność biologiczną na terenie gminy.

Lp.	Rodzaj przedsięwzięcia	Komponent środowiska	Oddziaływanie	Uzasadnienie
4	Usuwanie azbestu z terenu gminy	Ludzie	Bezpośrednie pozytywne	Prace związane z realizacją zadań nie będą wymagały wykorzystania sprzętu, który może powodować uciążliwości związane z nadmiernym hałasem. Dzięki wymianie pokryć dachowych (stanowiących największą część znajdujących się na terenie gminy wyrobów azbestowych) możliwa będzie minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu oraz zwiększenie wydajności energetycznej modernizowanych budynków, co pozytywnie wpłynie również na ekonomiczne aspekty ich eksploatacji..
		Zwierzęta	Neutralne	Prace prowadzone będą w miarę możliwości poza okresem lęgowym ptaków. Jeśli zachowanie odpowiedniego terminu nie będzie możliwe należy przed rozpoczęciem prac przeprowadzić rozpoznanie, czy w rejonie prowadzenia prac oraz w strefie ich bezpośredniego oddziaływania znajdują się schronieniaienne nietoperzy lub czy gniazdują gatunki ptaków chronionych. Po przeprowadzeniu prac remontowych będzie zapewnione nietoperzom dalsze schronienie w czasie dnia, a ptakom dalsze gniazdowanie w obiektach budowlanych
		Rośliny	Neutralne	Wpływ prac budowlanych na rośliny związany będzie głównie z transportem usuniętych wyrobów azbestowych. Oddziaływanie to będzie krótkotrwałe i miejscowe.
		Woda	Neutralne	Prace związane z wykonaniem zadania nie będą miały wpływu na stan oraz jakość wód powierzchniowych i podziemnych. Podczas prowadzenia prac nie przewiduje się powstawania wycieków i szkodliwych substancji do wód.
		Powietrze	Pośrednie pozytywne	Prowadzone na terenie gminy działania przyczynią się do minimalizacji negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu oraz poprawy efektywności energetycznej budynków, poprzez wymianę pokryć dachowych (np. na dachówkę).
		Powierzchnia ziemi	Neutralne	Powierzchnia ziemi nie zostanie naruszona podczas planowanych prac.
		Krajobraz	Neutralne	Działania prowadzone będą na istniejących dotychczas obiektach. Nie zaburzą ładu przestrzennego na terenie gminy.
		Klimat	Pośrednie pozytywne	Poprawa efektywności energetycznej poprzez wymianę pokryć dachowych wpłynie na ograniczenie emisji m.in. CO ₂ do atmosfery, w konsekwencji przyczyniając się do poprawy składu powietrza.
		Zasoby naturalne	Neutralne	Złoża zasobów naturalnych nie zostaną naruszone podczas planowanych prac.
		Zabytki	Neutralne	W przypadku prowadzenia prac w obiektach zabytkowych przebiegać one będą pod nadzorem konserwatora zabytków.
		Dobra materialne	Neutralne	Realizacja inwestycji przebiegała będzie w sposób niezagrożający dobrom materialnym. Tereny na których będą wykonywane prace zostaną zabezpieczone.

Lp.	Rodzaj przedsięwzięcia	Komponent środowiska	Oddziaływanie	Uzasadnienie
5	Minimalizacja negatywnych skutków oddziaływania ruchu drogowego	Obszary Natura 2000	Neutralne	Realizacja inwestycji wykonana będzie zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Budowa i modernizacja dróg wykonywana będzie po istniejącym dotychczas śladzie drogi, z tego względu nie będzie ona wpływała na tereny sąsiednie. Wzmożony ruch samochodów i maszyn w okresie realizacji budowy drogi i związany z nim hałas oraz wzrost stężenia tlenków azotu w atmosferze będą miały charakter krótkotrwały i nie będą zagrażać obszarom i gatunkom chronionym.
		Formy ochrony przyrody (bez Natury 2000)	Neutralne	Realizacja inwestycji wykonana będzie zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Budowa i modernizacja dróg wykonywana będzie po istniejącym dotychczas śladzie drogi, z tego względu nie będzie ona wpływała na tereny sąsiednie. Wzmożony ruch samochodów i maszyn w okresie realizacji budowy drogi i związany z nim hałas oraz wzrost stężenia tlenków azotu w atmosferze będą miały charakter krótkotrwały i nie będą zagrażać obszarom i gatunkom chronionym.
		Różnorodność biologiczna	Neutralne	Budowa dróg na terenie gminy nie wpłynie znacząco na różnorodność biologiczną. Możliwe jest krótkotrwałe i odwracalne oddziaływanie na różnorodność biologiczną podczas fazy realizacji.
		Ludzie	Pośredni pozytywny	Prowadzenie prac związanych z inwestycją w fazie realizacji może mieć wpływ na pogorszenie klimatu akustycznego czy stanu atmosfery. Działania te będą krótkotrwałe, miejscowe i odwracalne. Budowa infrastruktury wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców m.in. poprzez ograniczenie ilości zanieczyszczeń komunikacyjnych oraz poprawę bezpieczeństwa.
		Zwierzęta	Neutralny	Początkowa faza realizacji zadań wpłynie niekorzystnie na biocenozę występującą w wierzchniej warstwy gleby. Uciążliwy dla zwierząt może być hałas emitowany podczas robót ziemnych – oddziaływanie to będzie miało charakter miejscowy i krótkotrwały. Zrealizowana inwestycja będzie umożliwiać swobodną migrację zwierząt oraz bytowanie występujących dotychczas gatunków zwierząt.
		Rośliny	Neutralny	Prace prowadzone będą w sposób nie zagrażający florze regionu. Powierzchnie, które uległy zniszczeniu na skutek prac ziemnych zostaną poddane kompensacji przyrodniczej.
		Woda	Neutralny	Budowa i modernizacja dróg nie wpłynie na jakość wód powierzchniowych i podziemnych. Zagrożeniem wynikającym z realizacji inwestycji może być wyciek substancji ropopochodnych z maszyn budowlanych.
		Powietrze	Pośredni pozytywny	Podczas budowy drogi może wystąpić problem z nadmiernym zapyleniem oraz emisją spalin do atmosfery pochodzących z maszyn niezbędnych do realizacji zadania. Oddziaływanie jest krótkotrwałe i ma charakter miejscowy, przez co nie stanowi poważnego zagrożenia dla mieszkańców gminy.

Lp.	Rodzaj przedsięwzięcia	Komponent środowiska	Oddziaływanie	Uzasadnienie
5	Minimalizacja negatywnych skutków oddziaływania ruchu drogowego	Powierzchnia ziemi	Bezpośrednie	Realizacja zadań związana jest z dużą ingerencją człowieka na powierzchnię ziemi. Przebieg planowanych dróg wyznaczona jest na istniejących śladach dróg, co zmniejszy stopień oddziaływania na tereny sąsiadujące.
		Krajobraz	Neutralny	Budowa i modernizacja dróg będzie przeprowadzona na istniejących już ciągach komunikacyjnych, przez co krajobraz nie ulegnie znacznym zmianom.
		Klimat	Pośredni pozytywny	Budowa dróg na terenie gminy przyczynie się do zmniejszenia emisji pyłów i spalin do atmosfery.
		Zasoby naturalne	Neutralny	W obrębie planowanej inwestycji nie znajdują się złoża kopalin
		Zabytki	Neutralny	Realizacja inwestycji przebiegała będzie w sposób niezagrażający zabytkom. Podczas prowadzenie prac ziemnych możliwe jest znalezienie stanowisk archeologicznych, w tym przypadku zostanie zapewniona odpowiednia konserwacja znaleziska.
		Dobra materialne	Neutralny	Realizacja inwestycji przebiegała będzie w sposób niezagrażający dobrom materialnym. Teren budowy zostanie zabezpieczony.
6	Poprawa bezpieczeństwa na terenie gminy poprzez walkę z konkretnymi rodzajami zagrożeń i modernizację, wyposażenie jednostek ratowniczych	Obszary Natura 2000	Pośrednie pozytywne	Dzięki realizacji zadania, w przypadku wystąpienia poważnych awarii na terenie gminy, możliwa będzie minimalizacja jej negatywnych skutków oraz utrzymanie poszczególnych komponentów środowiska w nienaruszonym stanie.
		Formy ochrony przyrody (bez Natury 2000)		
		Różnorodność biologiczna		
		Ludzie		
		Zwierzęta		
		Rośliny		
		Woda		
		Powietrze		
		Powierzchnia ziemi		
		Krajobraz		
		Klimat		
		Zasoby naturalne		
		Zabytki		
		Dobra materialne		

Lp.	Rodzaj przedsięwzięcia	Komponent środowiska	Oddziaływanie	Uzasadnienie
7	Racjonalne wykorzystanie zasobów glebowych oraz ochrona przed erozją	Obszary Natura 2000	Pośrednie pozytywne	Ograniczenie erozji gleb wpłynie pośrednio pozytywnie na obszary Natura 2000 położone na terenie gminy, ponieważ zmniejszy dopływ zawiesiny mineralnej i biogenów do wód powierzchniowych stanowiących element siedlisk chronionych. Zadania mają charakter edukacyjny i planistyczny, nie generują bezpośrednich oddziaływań na przedmioty ochrony tych obszarów.
		Formy ochrony przyrody (bez Natury 2000)	Pośrednie pozytywne	Ograniczenie procesów erozyjnych, szczególnie istotnych na stromych stokach charakterystycznych dla Gminy Istebna, sprzyja utrzymaniu ciągłości szaty roślinnej i drożności korytarzy ekologicznych. Zalesienia gruntów o niskiej przydatności rolniczej dodatkowo zwiększą powierzchnię obszarów cennych przyrodniczo.
		Różnorodność biologiczna	Pośrednie pozytywne	Racjonalne gospodarowanie glebami, ograniczenie stosowania nawozów mineralnych i środków ochrony roślin oraz przeciwdziałanie erozji sprzyjają zachowaniu bioróżnorodności organizmów glebowych oraz gatunków związanych z siedliskami rolniczymi i łąkowymi.
		Ludzie	Pośrednie pozytywne	Działania edukacyjne dla rolników oraz wsparcie rekultywacji gleb zdegradowanych wpłyną korzystnie na jakość produkcji rolnej i bezpieczeństwo żywnościowe. Ograniczenie erozji zmniejszy narażenie mieszkańców na skutki ruchów masowych ziemi oraz na zanieczyszczenia gleb i wód substancjami pochodzącymi ze spływu powierzchniowego.
		Zwierzęta	Pośrednie pozytywne	Ograniczenie erozji, ekstensywne użytkowanie łąk trwałych oraz zmniejszenie chemizacji rolnictwa sprzyjają zachowaniu siedlisk drobnej fauny: owadów zapylających, płazów, ptaków krajobrazu rolniczego oraz drobnych ssaków.
		Rośliny	Pośrednie pozytywne	Zachowanie struktury i żyzności gleb, ograniczenie erozji oraz stosowanie międzyplonów sprzyjają rozwojowi flory łąkowej i segetalnej. Zalesienia zwiększą powierzchnię drzewostanów na terenie gminy.
		Woda	Pośrednie pozytywne	Ograniczenie erozji wodnej zmniejszy transport substancji biogennych i cząstek gleby do wód powierzchniowych, co przyczyni się do poprawy ich jakości. Rozwój małej retencji na obszarach leśnych i rolnych wpłynie pozytywnie na stabilizację stosunków wodnych w zlewni.
		Powietrze	Neutralne	Zadanie ma charakter edukacyjno-planistyczny i nie oddziałuje istotnie na jakość powietrza atmosferycznego. Ograniczenie erozji wietrznej może pośrednio zmniejszyć zapylenie powietrza w skali lokalnej.
		Powierzchnia ziemi	Bezpośrednie pozytywne	Zadanie jest wprost ukierunkowane na ochronę powierzchni ziemi – ograniczenie procesów erozyjnych, zachowanie struktury i żyzności gleb oraz rekultywację gleb zdegradowanych i terenów poeksploatacyjnych. Realizacja zadania sprzyja odtwarzaniu właściwego stanu powierzchni ziemi na obszarach szczególnie narażonych.

Lp.	Rodzaj przedsięwzięcia	Komponent środowiska	Oddziaływanie	Uzasadnienie
7	Racjonalne wykorzystanie zasobów glebowych oraz ochrona przed erozją	Krajobraz	Pośrednie pozytywne	Zachowanie mozaikowego układu pól, łąk i lasów oraz ograniczenie osuwisk sprzyja utrzymaniu tradycyjnego, otwartego krajobrazu rolniczo-leśnego Beskidów Śląskich, stanowiącego istotny walor turystyczny gminy.
		Klimat	Pośrednie pozytywne	Zwiększenie zawartości próchnicy w glebach oraz zalesienia stanowią element sekwestracji węgla organicznego, przyczyniając się do łagodzenia zmian klimatu. Poprawa struktury gleb zwiększa ich pojemność wodną, co ogranicza skutki suszy rolniczej.
		Zasoby naturalne	Pośrednie pozytywne	Ochrona gleb stanowi ochronę jednego z podstawowych zasobów naturalnych gminy. Racjonalne wykorzystanie zasobów glebowych sprzyja zachowaniu ich potencjału produkcyjnego oraz wartości przyrodniczej dla przyszłych pokoleń.
		Zabytki	Neutralne	Zadanie nie oddziałuje bezpośrednio na obiekty zabytkowe znajdujące się na terenie gminy.
		Dobra materialne	Pośrednie pozytywne	Ograniczenie erozji i osuwisk chroni budynki mieszkalne, gospodarcze oraz infrastrukturę drogową przed uszkodzeniami wynikającymi z ruchów masowych ziemi i wpływów powierzchniowych.
8	Ograniczanie oddziaływania PEM na człowieka i środowisko	Obszary Natura 2000	Neutralne	Zadanie ma charakter planistyczno-informacyjny (uwzględnianie w mpzp zapisów dotyczących ochrony przed polami elektromagnetycznymi, upowszechnianie wyników monitoringu PEM prowadzonego przez GIOŚ) i nie generuje oddziaływań na obszary Natura 2000. Utrzymanie poziomów PEM poniżej dopuszczalnych norm sprzyja ochronie gatunków wrażliwych na oddziaływania elektromagnetyczne.
		Formy ochrony przyrody (bez Natury 2000)	Neutralne	Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących ochrony przed PEM nie zmienia stanu obszarów chronionych; może natomiast zapobiegać lokalizacji nowych źródeł pola elektromagnetycznego w ich sąsiedztwie.
		Różnorodność biologiczna	Neutralne	Zadanie nie oddziałuje bezpośrednio na różnorodność biologiczną. Utrzymanie niskich poziomów PEM ogranicza potencjalne oddziaływanie na gatunki wrażliwe.
		Ludzie	Bezpośrednie pozytywne	Utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych norm chroni zdrowie mieszkańców gminy. Udostępnianie wyników monitoringu PEM prowadzonego przez GIOŚ zwiększa świadomość społeczną i umożliwia świadome podejmowanie decyzji lokalizacyjnych.
		Zwierzęta	Pośrednie pozytywne	Ograniczenie oddziaływania pól elektromagnetycznych sprzyja gatunkom wrażliwym, w tym owadom zapylającym (m.in. pszczoły) oraz ptakom wędrownym, które w orientacji przestrzennej wykorzystują pole magnetyczne Ziemi.
		Rośliny	Neutralne	Brak istotnego wpływu pól elektromagnetycznych o poziomach zgodnych z obowiązującymi normami na roślinność.
		Woda	Neutralne	Zadanie nie oddziałuje na stan i jakość wód powierzchniowych oraz podziemnych.
		Powietrze	Neutralne	Zadanie nie wpływa na jakość powietrza atmosferycznego.

Lp.	Rodzaj przedsięwzięcia	Komponent środowiska	Oddziaływanie	Uzasadnienie
8	Ograniczanie oddziaływania PEM na człowieka i środowisko	Powierzchnia ziemi	Neutralne	Zadanie o charakterze planistyczno-informacyjnym nie wiąże się z ingerencją w powierzchnię ziemi.
		Krajobraz	Pośrednie pozytywne	Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących ochrony przed polami elektromagnetycznymi może ograniczać lokalizację nowych obiektów wysokościowych (maszów telekomunikacyjnych, stacji bazowych) w miejscach o wysokich walorach krajobrazowych.
		Klimat	Neutralne	Zadanie nie wpływa na warunki klimatyczne.
		Zasoby naturalne	Neutralne	Zadanie nie oddziałuje na zasoby naturalne gminy.
		Zabytki	Neutralne	Zadanie nie oddziałuje na obiekty zabytkowe.
		Dobra materialne	Neutralne	Zadanie nie oddziałuje na dobra materialne.
9	Zapobieganie nielegalnemu wydobywaniu kopalin na terenie gminy	Obszary Natura 2000	Pośrednie pozytywne	Zapobieganie nielegalnej eksploatacji kopalin ogranicza ryzyko niekontrolowanego przekształcania terenu, emisji zanieczyszczeń pyłowych oraz zaburzeń stosunków wodnych, co pośrednio chroni sąsiadujące obszary Natura 2000.
		Formy ochrony przyrody (bez Natury 2000)	Pośrednie pozytywne	Złoże Koczyska Zamek KD 586 położone jest w otulinie Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego. Przeciwdziałanie nielegalnemu wydobywaniu chroni walory tej strefy, a także drożność korytarzy ekologicznych w rejonie złoża.
		Różnorodność biologiczna	Pośrednie pozytywne	Zapobieganie niekontrolowanym zmianom powierzchni terenu oraz zanieczyszczeniom wynikającym z nielegalnego wydobywania sprzyja zachowaniu bioróżnorodności w rejonie złoża oraz na terenach sąsiednich.
		Ludzie	Bezpośrednie pozytywne	Realizacja zadania chroni mieszkańców przed zagrożeniami związanymi z niekontrolowaną eksploatacją (obrywy skalne, destabilizacja skarp wyrobiska, hałas, zapylenie). Zabezpiecza również interesy gminy oraz Skarbu Państwa poprzez ograniczenie uszczuplania zasobów bez naliczenia stosownych opłat eksploatacyjnych.
		Zwierzęta	Pośrednie pozytywne	Ograniczenie niekontrolowanej działalności wydobywczej sprzyja zachowaniu siedlisk gatunków bytujących w rejonie nieczynnego kamieniołomu, w tym ptaków gniazdujących na półkach skalnych oraz nietoperzy wykorzystujących szczeliny jako schronienia.
		Rośliny	Pośrednie pozytywne	Zapobieganie dalszemu, niekontrolowanemu przekształcaniu terenu chroni roślinność samorzutnie rekolonizującą tereny nieczynnego wyrobiska, w tym gatunki naskalne i pionierskie.
		Woda	Pośrednie pozytywne	Kontrola nad działalnością wydobywczą ogranicza ryzyko zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych zawiesiną mineralną oraz substancjami ropopochodnymi związanymi z pracą maszyn.
		Powietrze	Pośrednie pozytywne	Zapobieganie nielegalnemu wydobywaniu ogranicza emisję zanieczyszczeń pyłowych (zapylenie) powstających na skutek niekontrolowanego kruszenia i transportu kopalin.

Lp.	Rodzaj przedsięwzięcia	Komponent środowiska	Oddziaływanie	Uzasadnienie
9	Zapobieganie nielegalnemu wydobywaniu kopalin na terenie gminy	Powierzchnia ziemi	Bezpośrednie pozytywne	Zadanie chroni bezpośrednio powierzchnię ziemi przed niekontrolowanym przekształceniem, w tym destabilizacją skarp dawnego wyrobiska, oraz zabezpiecza zasoby udokumentowanego złoża Koczy Zamek KD 586 dla ewentualnej racjonalnej eksploatacji w przyszłości, zgodnej z przepisami Prawa geologicznego i górniczego.
		Krajobraz	Pośrednie pozytywne	Ograniczenie nielegalnego wydobywania chroni walory krajobrazowe wzniesienia Koczy Zamek (847 m n.p.m.), stanowiącego istotny punkt widokowy Trójwsi Beskidzkiej i element tożsamości krajobrazowej gminy.
		Klimat	Neutralne	Zadanie nie ma istotnego wpływu na warunki klimatyczne.
		Zasoby naturalne	Bezpośrednie pozytywne	Zadanie służy bezpośrednio ochronie zasobów kopalin – udokumentowanego złoża Koczy Zamek KD 586 (piaskowce; zasoby geologiczne bilansowe 51,73 tys. ton w kategorii C1). Zapobiega niekontrolowanemu uszczuplaniu zasobów oraz umożliwia ich zachowanie na przyszłość.
		Zabytki	Neutralne	Zadanie nie oddziałuje na obiekty zabytkowe.
		Dobra materialne	Pośrednie pozytywne	Ochrona przed niekontrolowanym wydobywaniem, w tym monitoring stanu skarp dawnego wyrobiska, ogranicza ryzyko powstawania szkód w budynkach, drogach i innych obiektach infrastruktury zlokalizowanych w sąsiedztwie złoża.

Źródło: Opracowanie własne

12. PODSUMOWANIE ANALIZY POTENCJALNEGO ODDZIAŁYWANIA ŚRODOWISKO ZADAŃ UJĘTYCH W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA

12.1. OBSZARY NATURA 2000

Biorąc pod uwagę rodzaj, a także skalę przewidzianych do wykonania działań, nie występuje oddziaływanie na cele związane z ochroną środowiska ani na funkcjonalność ekosystemów. Jednak realizacja zaplanowanych zadań musi odbywać się z zachowaniem środków ostrożności przewidzianych prawem.

12.2. FORMY OCHRONY PRZYRODY (BEZ NATURY 2000) W TYM KORYTARZE EKOLOGICZNE

Biorąc pod uwagę rodzaj, a także skalę przewidzianych do wykonania działań, nie występuje oddziaływanie na cele związane z ochroną środowiska ani na funkcjonalność ekosystemów. Jednak realizacja zaplanowanych zadań musi odbywać się z zachowaniem środków ostrożności przewidzianych prawem.

Projekt POŚ uwzględnia zakazy, jakie obowiązują w stosunku do poszczególnych form ochrony przyrody, wynikające z ustawy o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 z późn.zm.) oraz aktów ustanawiających te obszary, w związku z tym nie planuje się działań, które mogłyby naruszać cele ochrony określone dla tych terenów, w miejscu ich lokalizacji.

Program Ochrony Środowiska zawiera wiele zapisów dotyczących ochrony obszarów prawnie chronionych oraz cennych pod względem przyrodniczym na terenie Gminy Istebna. Będzie to skutkować poprawą bioróżnorodności na tym obszarze i ochroną najbardziej cennych pod względem przyrodniczym i edukacyjnym obszarów, wiążąc je z terenami otaczającymi jednostkę i tworząc w ten sposób zwarte korytarze ekologiczne.

Ogólne zapisy Programu wpłyną pozytywnie na obiekty prawnie chronione na tym terenie. Program nie zawiera propozycji działań, które byłyby sprzeczne lub zagrażające tym obszarom oraz ich integralności.

Wszystkie działania proponowane w harmonogramie realizacyjnym Programu Ochrony Środowiska mają na celu służyć ochronie przyrody, nawet jeżeli będzie konieczne krótkotrwałe przekształcenie jednego z komponentów środowiska, np. podczas prac inwestycyjnych, budowlanych. Będą one przeprowadzane z uwzględnieniem wszystkich zasad ustawy o ochronie przyrody.

12.3. RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA

W art. 51 ust. 1 i art. 52 ust 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 z późn.zm.) ustawodawca sprecyzował katalog zakazów związany z postępowaniem w odniesieniu do roślin, grzybów i zwierząt, jakie objęto ochroną gatunków.

W drodze rozporządzeń Minister właściwy do spraw rolnictwa określił gatunki, odstępstwa i sposoby ochrony ww. elementów środowiska. Wytyczne znajdują się w treści dokumentów:

- Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. *w sprawie ochrony gatunkowej roślin* (Dz. U. poz. 1409),
- Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. *w sprawie ochrony gatunkowej grzybów* (Dz. U. poz. 1408).
- Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. *w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt* (Dz. U. z 2022 r. poz. 2380),

Dopuszcza się sytuację, w której jedynie po uzyskaniu odpowiedniego odstępstwa od zapisów o ochronie gatunków, możliwa będzie kontynuacja zaplanowanych przedsięwzięć. Realizacja zawartych w *Programie* zadań wpłynie pośrednio, neutralnie i długoterminowo pozytywnie na różnorodność gatunków żyjących na terenie objętym działaniami.

Wśród potencjalnych zagrożeń związanych z realizacją zadań *Programu ochrony środowiska* wymienić można zajęcie terenu pod inwestycję, jak również prace związane z budową, w tym składowanie materiałów budowlanych, wykorzystanie ciężkich maszyn i budowę dróg dojazdowych. Jednocześnie trzeba mieć na uwadze, że działania tego typu są krótkoterminowe i odwracalne.

12.4. LUDZIE

Prawdopodobne jest, że podczas prowadzonych działań związanych z realizacją zamierzonych celów, zwiększy się poziom hałasu i zanieczyszczeń. Jednakże uciążliwości tego rodzaju będą miały charakter przejściowy. By zmniejszyć te utrudnienia prace dzienne będą wykonywane jedynie w godzinach od 6:00 do 22:00.

12.5. ZWIERZĘTA

W trosce o lokalną faunę terminy realizacji poszczególnych prac będą prowadzone poza okresem lęgowym ptaków. W przypadku, gdy będzie to niemożliwe, przed przystąpieniem do prac, należy wykonać rozpoznanie, czy w najbliższym sąsiedztwie prac oraz w strefie ich bezpośredniego oddziaływania znajdują się schronienia dzienne nietoperzy lub czy gniazdują gatunki ptaków chronionych na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 2380). Jeżeli zostanie stwierdzona ich obecność, należy określić dokładne miejsce siedlisk i zaplanować prace tak, aby przed okresem lęgowym zabezpieczyć szczeliny i stropodach przed dostaniem się tam zwierząt.

Po zakończeniu prac inwestycyjnych nietoperze i ptaki będą miały zapewnione schronienie w nowych obiektach. Jeśli okaże się, że nie można wykorzystać naturalnie powstałych szczelin, to zbudowane będą siedliska zastępcze, a ich wielkość i charakter dopasowane do potrzeb danego gatunku.

12.6. ROŚLINY

Prace budowlane powinny być prowadzone jedynie na obszarze do tego niezbędnym, by wycięcia roślinności były jak najmniejsze. Jeżeli realizacja inwestycji będzie się wiązała z naruszeniem systemów korzeniowych sąsiednich drzew, należy przeprowadzić ręczne wykopy i zabezpieczyć rośliny. Podczas prac należy zabezpieczać rany po odciętych korzeniach i nie usuwać korzeni systemowych. W przypadku, kiedy drzewa są w bezpośredniej bliskości pracy ciężkich maszyn budowlanych, należy je dobrze zabezpieczyć.

12.7. WODA

Dzięki rozbudowie sieci wodno-kanalizacyjnej zmniejszy się niekontrolowane zanieczyszczanie środowiska. Przełoży się to również na zmniejszenie spływu zanieczyszczeń obszarowych, a to z kolei znajdzie odzwierciedlenie w poprawie stanu ziemi i stanu sanitarnego gminy. Oznacza to, że zadania zaplanowane w *Programie ochrony środowiska* są niezbędne i korzystne dla przyszłości środowiska naturalnego.

Podczas realizacji zadań w przestrzeni przyrodniczej w okolicy inwestycji mogą być odczuwalne negatywne konsekwencje budowy. Jednak przewidywane zmniejszenie wpływu zanieczyszczeń pozytywnie wpłynie na ekosystem wodny.

Celem środowiskowym dla JCWPd: nr 158, nr 162, nr 170 i nr 171, położonych na terenie gminy Istebna, jest dobry stan chemiczny i dobry stan ilościowy.

Tabela 2. Cele środowiskowe JCWP na terenie gminy Istebna

Lp.	Kod JCWP	Nazwa JCWP	Stan ekologiczny	Stan chemiczny	Ocena
1	RW2000042111353	Wisła od źródeł do Dobki wraz z Dobką	dobry potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
2	RW20000421327999	Soła od Wody Ujsolskiej do zb. Tresna	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny dobry	zły stan wód
3	RW120004824223	Czadeczka	słaby potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
4	RW600004114139	Olza od źródeł do granicy	słaby stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
5	RW200004213219	Soła do Wody Ujsolskiej	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód

Źródło: Opracowanie własne

Zadania realizowane przez Gminę nie są sprzeczne z celami środowiskowymi, a wręcz przeciwnie mają na celu poprawę jakości wód.

Istnieje jednak ryzyko możliwości nieosiągnięcia wyznaczonych celów środowiskowych dla JCWP i JCWPd. Za ewentualny brak poprawy odpowiadać może m.in. niedostosowanie lub brak kompleksowych rozwiązań związanych z gospodarką wodną.

12.8. POWIETRZE

Zadania zawarte w *Programie ochrony środowiska* wpłyną na poprawę jakości powietrza. Poprawa powietrza przełoży się na lepsze warunki dla zdrowia mieszkańców, skutkiem pośrednim może być również znaczne zahamowanie niszczenia fasad budynków. W trakcie realizacji inwestycji emisja zanieczyszczeń będzie większa, ale przewiduje się, że nie będzie ich po zakończeniu prac instalacyjnych lub budowlanych.

12.9. POWIERZCHNIA ZIEMI

Realizacja zadań będzie związana z pracami budowlanymi ciężkich maszyn, co w efekcie przełoży się na niszczenie powierzchni ziemi. Jednak będzie miało to charakter odwracalny. Zdecydowana większość działań związanych z rozbudową sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i drogowej będzie realizowana wzdłuż szlaków komunikacyjnych. Tak samo modernizacje będą dotyczyć obiektów już istniejących. Takie podejście pozwoli na maksymalne ograniczenie ingerencji w środowisko naturalne, w tym w powierzchnię ziemi.

12.10. KRAJOBRAZ

Celem zadań sprecyzowanych w *Programie ochrony środowiska* jest poprawa i ochrona środowiska naturalnego na terenie gminy. Cel ten będzie osiągnięty poprzez ochronę siedlisk ptaków i nietoperzy, ochronę ekosystemów przed ich fragmentacją, a także zachowanie bioróżnorodności i walorów krajobrazowych.

12.11. KLIMAT

Zwiększona emisja zanieczyszczeń, większy poziom hałasu i niszczenie wierzchniej warstwy gleby będą miały miejsce jedynie podczas realizacji zadań. Będzie to związane z transportem, przechowywaniem materiałów i wykonywaniem prac budowlanych. Jednakże po realizacji zadań nie tylko uciążliwości te się zakończą, ale rezultaty działań pozytywnie wpłyną na klimat i pozwolą zmniejszyć emisję gazów cieplarnianych.

12.12. ZASOBY NATURALNE

Zadania określono w zgodzie z dokumentami planistycznymi gminy. Nie będą naruszać obecnej infrastruktury ani ingerować w istotne zasoby naturalne.

12.13. ZABYTKI

Jeżeli okaże się, że zaplanowane prace mają być realizowane na terenie, który jest objęty ochroną konserwatorską, to dalsze działania będą podejmowane po ustaleniu szczegółów z konserwatorem zabytków.

12.14. DOBRA MATERIALNE

Przed podejściem do realizacji zadań tereny robót zostaną odpowiednio zabezpieczone. Ujęte w Programie zadania na etapie realizacji nie będą negatywnie oddziaływały na dobra materialne.

13. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA ORAZ ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Rozwiązania zastosowane w *Programie ochrony środowiska* zgodne są z zapisami w dokumentach wyższego rzędu. Z uwagi na fakt, że dla realizacji zadań ujętych w *Programie ochrony środowiska* nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na środowisko, nieuzasadnione jest proponowanie działań alternatywnych. Sytuacja ta wynika z mikroskalowego charakteru opracowania, którego założenia są sformułowane w dużym stopniu ogólności. Projekt *Programu* nie jest konkretnym opracowaniem określającym szczegółowo planowane działania na terenie gminy. Jak wykazano w powyższych rozdziałach większość zaproponowanych do realizacji przedsięwzięć ma pozytywny wpływ na środowisko i proponowanie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia. Ponadto dokument przedstawia ogólne propozycje inwestycji i w związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań. Działania te powinny być uwzględnione na niższych szczeblach dokumentów, które muszą być z *Programem* zgodne. Dotyczy to przede wszystkim polityk oraz programów rozwojowych, gdzie poszczególne działania, czy też przedsięwzięcia, mogą być określone bardziej jednoznacznie.

Program ochrony środowiska w swoim założeniu realizuje politykę rozwoju regionu w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju, która polega na zintegrowaniu polityki środowiskowej, gospodarczej i społecznej, w taki sposób, aby nie naruszyć równowagi w przyrodzie oraz jednocześnie sprzyjać przetrwaniu jej zasobów. Wymaga to traktowania zasobów środowiska jak ograniczonych zasobów gospodarczych oraz wykorzystywania kapitału przyrodniczego w sposób pozwalający na zachowanie funkcji ekosystemów w perspektywie długoterminowej.

Działania łagodzące to środki zmierzające do zmniejszenia lub nawet eliminacji negatywnego oddziaływania na element środowiska społecznego lub przyrodniczego. Działania kompensujące to działania najczęściej niezależne od przedsięwzięcia inwestycyjnego, których celem jest kompensacja znaczącego niekorzystnego oddziaływania na środowisko, jakie jest spowodowane realizacją tego przedsięwzięcia.

Negatywne oddziaływanie tych inwestycji na środowisko można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto prawidłowy projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak i w fazie eksploatacji inwestycji pozwoli także ograniczyć te oddziaływania. Ze względu na charakter i skalę planowanych zadań ujętych w *Programie* nie przewiduje się wystąpienia zagrożeń dla środowiska naturalnego oraz zdrowia i życia ludzi.

Tabela 3. Proponowane środki i zalecenia minimalizacji niekorzystnych oddziaływań na środowisko

Element środowiska przyrodniczego	Środki/zalecenia minimalizacji niekorzystnych oddziaływań
Ludzie	• Oznakowanie obszarów, gdzie prowadzone będą prace budowlane w celu zwiększenia bezpieczeństwa ludzi podczas wykonywania tych prac, • Stosowanie sprawnego technicznie sprzętu oraz bezwzględne przestrzeganie przepisów BHP, • Ograniczanie czasu pracy maszyn budowlanych do niezbędnego minimum w celu zmniejszenia emisji spalin oraz hałasu, • Stosowanie systemów zabezpieczających rusztowania oraz maszyny i urządzenia podczas remontów i innych prac budowlanych.
Zwierzęta	• Wykonywanie inwentaryzacji budynków przed przystąpieniem do prac budowlanych pod kątem występowania ptaków oraz nietoperzy, • Prowadzenie prac poza okresem lęgowym ptaków oraz rozrodu nietoperzy czy innych gatunków ważnych ze względów przyrodniczych, których występowanie stwierdzono, • W sytuacji braku możliwości prowadzenia prac w okresie poza lęgowym odpowiednio wcześniej należy zabezpieczyć budynki przed możliwością zakładania w nich lęgówisk, • Prowadzenie prac budowlanych i modernizacyjnych w możliwie najkrótszym czasie.

Element środowiska przyrodniczego	Środki/zalecenia minimalizacji niekorzystnych oddziaływań
Rośliny	- Wprowadzanie nowych obszarów zieleni urządzonej, dostosowanej do warunków siedliskowych oraz nawiązującej do otoczenia, - Zachowanie wysokiej kultury prowadzenia robót budowlanych, z poszanowaniem wymagań ochrony środowiska, - Prowadzenie ręcznych wykopów w sąsiedztwie systemów korzeniowych w czasie wykonywania prac budowlanych, - Zabezpieczenie pni drzew narażonych na otarcia ze strony sprzętu budowlanego (np. włókniny i obudowy drewniane), - Maksymalnie ograniczać rozmiary planów budowy.
Woda	- Zabezpieczenie placów budowy (skład materiałów, odpadów) w sposób zapobiegający kontaktowi z wodami opadowymi i gruntowymi, - Zbierać w sposób selektywny powstające odpady i gromadzić je czasowo do momentu wywozu na składowisko odpadów lub innego zagospodarowania, - Kontrola szczelności instalacji paliwowych pojazdów i maszyn wykorzystywanych w czasie prac budowlanych celem zapobieżenia możliwości miejscowego skażenia środowiska gruntowego substancjami ropopochodnymi, - Zapewnienie zaplecza socjalnego oraz przenośnych toalet dla pracowników budowy oraz regularne opróżnianie toalet z wykorzystaniem samochodów asenizacyjnych wyposażonych w odpowiedni sprzęt, - Zachowanie szczególnej ostrożności w czasie prowadzenia prac w sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych.
Powietrze	Zachowanie wysokiej kultury prowadzenia robót w szczególności poprzez: systematycznie sprzątanie placów budowy, zraszanie wodą placów budowy (zależnie od potrzeb), ograniczenie do minimum czasu pracy silników spalinowych maszyn budowlanych.
Powierzchnia ziemi	- Przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez inwestycje przekształceń środowiska będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań, - Przed rozpoczęciem prac ziemnych należy zebrać warstwę gleby (humus), a po zakończeniu prac rozplantować na powierzchni terenu, - Przestrzeganie prawidłowej gospodarki odpadami.

Element środowiska przyrodniczego	Środki/zalecenia minimalizacji niekorzystnych oddziaływań
Krajobraz	• Zintegrowanie nowych przedsięwzięć inwestycyjnych z istniejącą rzeźbą terenu, • Niewprowadzenia elementów dysharmonizujących w chronionym krajobrazie.
Klimat	• Ograniczanie czasu pracy maszyn budowlanych do niezbędnego minimum celem ograniczenia emisji spalin, • Stosowanie nowoczesnego i sprawnego technicznie sprzętu, • Stosować urządzenia o niskich parametrach emisji zanieczyszczeń.
Zabytki i dobra materialne	• W wyniku realizacji przedsięwzięć nastąpi rozwój i odnowienie infrastruktury technicznej, • W wyniku realizacji inwestycji wzrośnie atrakcyjność gminy dla przyszłych inwestorów oraz zwiększy się standard życia lokalnej społeczności.

Źródło: Opracowanie własne

W stosunku do konkretnych inwestycji należy przewidzieć odrębne działania zapobiegające naruszeniom zasobów środowiskowych:

- realizacja zadań rozbudowy infrastruktury wodno-kanalizacyjnej - opracowanie koncepcji budowy zgodnej z warunkami ukształtowania terenu i rzeczywistymi potrzebami długoterminowymi, odpowiednie zabezpieczenie terenu prac ziemnych, właściwe postępowanie ze sprzętem, powstałymi odpadami, przestrzeganie dziennej pory prowadzenia prac, odtworzenie szaty roślinnej naruszonej w czasie budowy, uprzątniecie terenu,
- realizacja zadań przebudowy dróg - dopasowanie technologii, zabezpieczenie spływu z nawierzchni jezdni, odpowiednie zabezpieczenie terenu prac ziemnych, odpowiednie zabezpieczenie krzyżujących się instalacji, właściwe postępowanie ze sprzętem, powstałymi odpadami, przestrzeganie dziennej pory prowadzenia prac, odtworzenie szaty roślinnej naruszonej w czasie budowy, ewentualna budowa przejść dla zwierząt, uprzątniecie terenu,
- realizacja zadania usuwania azbestu (stosowanie się do przepisów BHP oraz przepisów związanych z właściwą rozbiórką, składowaniem i wywozem materiałów zawierających azbest, wykonywania zadania przez wyspecjalizowane podmioty). Prace budowlane

powinny zostać wykonane: pod nadzorem archeologicznym i Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (jeśli inwestycja dotyczy budynku zabytkowego lub znajduje się w rejonie zainteresowania archeologicznego), w uzgodnieniu z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska i Inspektorem Sanitarnym.

Należy zaznaczyć, że w przypadku niezrealizowania zadań ujętych w *Programie ochrony środowiska* stan środowiska może ulec pogorszeniu, szczególnie w zakresie jakości powietrza i wód.

Wyszków, dnia 22 maj 2026 r.

OŚWIADCZENIE

Jako kierujący zespołem autorów dokumentu pt. *Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska na lata 2026-2029 z perspektywą do 2035 roku dla Gminy Istebna* oświadczam, że spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust 2 pkt 1 lit. d ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn.zm.).

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Mateusz Puścian

